

Grad Sveta Nedelja

**KULTURNA STRATEGIJA
GRADA SVETE NEDELJE**

PRIJEDLOG

Sveta Nedelja, studeni 2015.g.

Uvod

Svakodnevne, ubrzane promjene u svim aspektima društvenog života, česte izmjene zakonodavnog okvira, koje su osobito došle do izražaja nakon ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju te promjene na području kulturnog djelovanja na području grada Svete Nedelje (osnivanje novih udruga, novi kulturni izričaji i sl.) nametnule su potrebu strateškog promišljanja razvoja kulture grada Svete Nedelje.

Postojeći stupanj kulturnog djelovanja na području grada Svete Nedelje karakterizira, u prvom redu inicijativa i način promišljanja kulturnih izričaja od strane pojedine udruge ili pojedinca u kulturi. Takav individualni, neplanski i nepovezani pristup u provođenju kulturnih priredbi i događanja, rezultira često kakofonijom kulturnih zbivanja, što je posebice izraženo u pojedinim mjesecima u godini (svibanj-lipanj, prosinac). Slijedom navedenog, često dolazi do preklapanja pojedinih priredbi i događanja, što u manjoj gradskoj sredini poput Svete Nedelje, dovodi do disperzacije publike kojoj su takvi kulturni događaji i namijenjeni. Razlog tomu je često inertnost same publike (po načelu „biram samo ono što je u mom dvorištu“), ali i usitnjenost i nedovoljna atraktivnost pojedinih priredbi. Stoga, nerijetko, kvalitetni programi i projekti u kulturi ostanu slabo zamijećeni, ili ne ostvare odgovarajući doseg prema ciljanoj publici. Također, navedeno često znači i veće trošenje raspoloživih resursa, a ne polučuju očekivani učinak. Takav način upravljanja kulturnim zbivanjima u gradu ne pomaže ni razvoju kulturnog turizma, kao jednom od aduta turističke ponude Svete Nedelje.

Tek odnedavno, jačanjem lokalnih kulturnih institucija, otvaranjem dvorca Erdody za javnost te pojavom većih kulturnih priredbi poput festivala „Dragi naš kaj“ te Svetonedeljskog kulturnog ljeta, raste zanimanje publike za nove kulturne izričaje i stvara se osnov za razvoj jačih kulturnih „brandova“. Upravo takve manifestacije, organizirane u partnerstvu lokalnih udruga te prepoznate u tom smislu i od strane gradskih institucija i turističkog sektora, pokazatelj su mogućeg, novog zamašnjaka svetonedeljske kulturne ponude.

Pritom, nipošto se ne smiju uzeti iz vida ili zapostaviti tradicionalne, ustaljene kulturne priredbe i događanja te rad u lokalnim udrugama u kulturi. No, i takvi temelji kulturne ponude grada, moraju se planski povezivati u cjelinu, udruge međusobno umrežavati te dalje razvijati na dobrobit lokalne zajednice.

Stoga je i cilj je ove strategije upravo dati smjernice takvom, novom razvoju kulture na području grada Svete Nedelje kako bi se očuvali postojeći dosezi kulturnog djelovanja te osigurala budućnost.

1. POVIJESNI PREGLED

Razvoj kulture na području Grada Svete Nedelje kroz povijest, u prvom je redu bio oblikovan kroz kulturno-umjetnički amaterizam na temeljima tradicijske, seoske kulture, te kroz utjecaj klera i sakralne umjetnosti.

Pravi razvoj kulture i kulturne ponude na svetonedeljskom području možemo pratiti tek od 20. stoljeća (prve kulturno-umjetničke udruge osnivaju se neposredno prije te u razdoblju između dva svjetska rata), no, određeni kulturni „bljeskovi“, vezani ponajprije uz djelovanje pojedinaca, zabilježeni su i ranije.

Stoga, posebno mjesto u kulturnoj povijesti današnjeg Grada Svete Nedelje pripada Mihovilu Šilobodu Bolšiću (Podgrađe pod Okićem, 1724.g. – Sveta Nedelja, 8. lipnja 1787.g.), svećeniku, matematičaru i glazbenom teoretičaru, koji je studirao filozofiju u Beču i teologiju u Bologni, a od 1760.g. bio i župnikom u Svetoj Nedelji. Na književnom kajkavskom jeziku objavio je 1758. *Arithmetiku horvatszku*, a godine 1760. objavio je na latinskom djelo *Osnova gregorijanskog ili koralnoga pjevanja (Fundamentum cantus gregoriani, seu choralis)*, koje sadrži šest dijaloga s elementima povijesti i teorije glazbe uz niz notnih primjera, i četveroglasni *Te Deum*, prvi sačuvani udžbenik za potrebe učenja glazbe za svećenstvo Zagrebačke nadbiskupije. Na kajkavskom i latinskom tiskao je i knjižicu zabavno-poučnoga karaktera *Kabala (Cabbala)*, 1768.g.).¹

Djelovanje Crkve utjecalo je na približavanje sakralne umjetnosti svetonedeljskom puku te upoznavanje s različitim aspektima duhovne književnosti, slikarstva i kiparstva te glazbe. Upravo se u okrilju Župe Presvetog Trojstva u Svetoj Nedelji javlja i prvo amatersko organizirano bavljenje glazbenom umjetnošću – osnivanjem crkvenih pjevačkih zborova iz kojih će niknuti i pučki pjevački zborovi i glazbene udruge. Poticaj razvoju kulture doprinio je svakako i razvoj školstva u Svetoj Nedelji, posebice od 1856. godine kada započinje faza organiziranog djelovanja školske djelatnosti.

U 20. stoljeću, kulturno djelovanje na području današnjeg grada, u prvom redu nose kulturno-umjetnička društva. Prva kulturno-umjetnička društva formiraju se u dvadesetim godinama 20. stoljeća, a institucionaliziraju se kroz djelovanje Seljačke sloge, čiji se ogranci osnivaju u Kerestincu (1936.g.), Svetoj Nedelji (1937.g.) i Strmcu (1938.g.)². Po završetku Drugog svjetskog rata, obnavlja se rad pojedinih ogranaka u obliku kulturno-umjetničkih društava, koji će svoj rad nastaviti, uz veći ili manji kontinuitet, do sredine osamdesetih godina 20. stoljeća. Oživljavanje tradicije kulturno-umjetničkog amaterizma, započeti će iznova u drugoj polovici devedesetih, kada se obnavlja rad nekadašnjih društava, a osnivaju se i nove kulturno-umjetničke udruge na području grada.

Također, s obzirom na prostorni smještaj značajan je i utjecaj dvaju susjednih kulturnih središta – gradova Zagreba i Samobora. Upravo blizina Samobora, kao dugogodišnjeg administrativnog i kulturnog središta, i glavnog grada Zagreba, omogućiti će glazbeni i

¹ Hrvatska enciklopedija, Leksikografski zavod Miroslav Krleža, mrežne stranice na adresi <http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=59535>, pristupljeno 5. studenog 2015.g.

² Naila Ceribašić: *Hrvatsko, seljačko, starinsko i domaće: Povijest i etnografija javne prakse narodne glazbe u Hrvatskoj*, Zagreb, 2003.

umjetnički razvoj Svete Nedelje, i očitovati se kroz rad svetonedeljskih udruga. Upravo dostupnost umjetničkog (prije svega glazbenog) i općeg obrazovanja, koju su pružala ova središta, utjecat će na kulturnu „pismenost“ stanovništva Svete Nedelje i potaknuti samostalne kulturne i umjetničke dosege.

2. POSTOJEĆE STANJE

2.1. UMJETNICI I KULTURNI RADNICI

Svetu Nedelju karakterizira velik broj aktivnih i nadarenih umjetnika na području glazbene, plesne i scenske umjetnosti što se očituje i kroz brojnost udruga u kulturi, od kojih svaka baštini svoje glazbene sastave ili orkestre, vokalne sekcije, plesne ansamble i sl.

Osobito se ističe brojnost svirača (najčešće tamburaša, ali i svirača klasičnih instrumenata poput gitare, klavira i sl.) i pjevača, u velikoj mjeri obrazovanih u osnovnim glazbenim školama (prije svega, onoj u Samoboru), ali i glazbenika sa srednjom i visokom glazbenom naobrazbom. Prisutan je, svakako, i veliki broj tzv. samoukih svirača i pjevača, u velikoj mjeri glazbeno odgojenih kroz kulturno-umjetnička društva.

Zamjetan je i broj polaznika likovnih i drugih umjetničkih škola, kao i priličan interes za bavljenje likovnom umjetnošću te izradom rukotvorina na amaterskim i hobističkim principima (likovne radionice, radionice ručnog rada, izrade nakita i sl.). U novije vrijeme (u skladu s rastućim trendovima digitalne fotografije) prisutna je i fotografija organizirana kroz rad svetonedeljskog fotokluba.

Literarni rad je također prisutan kroz djelovanje nekoliko romanopisaca i pjesnika, a okrunjen je i izdavačkom djelatnošću u okvirima svetonedeljskog ogranka Matice hrvatske.

Redovito, na županijskim, međuzupanijskim i državnim, glazbenim, scenskim ili književnim smotrama i natjecanjima, Sveta Nedelja je zastupljena sa svojim mladim i nadarenim umjetnicima, ali i profiliranim imenima u svom području. Njihov talent i ustrajan rad očituju se i u brojnim nagradama kojima ih nagrađuju stručna povjerenstva.

2.2. USTANOVE I UDRUGE U KULTURI

Djelatnosti u kulturi, u prvom redu obilježava u potpunosti amaterizam. Ustanova u kulturi profesionalnog tipa ne postoji. Međutim, iznimna organiziranost izvaninstitucionalnog djelovanja i potpora grada (prije svega financijska) rezultira bogatstvom kulturno-umjetničke ponude i potiče daljnji razvoj i diverzifikaciju kulture na području grada.

Okosnicu kulture u Svetoj Nedelji danas čine udruge okupljene u Zajednici kulturno-umjetničkih udruga Grada Svete Nedelje (dalje: ZKUU) te Ogranak Matice hrvatske i Svetoj Nedelji. Također, uz navedene udruge, u osnivanju su i gradski folklorni i tamburaški ansambli, a postoji i određen broj manjih udruga koje djeluju na području kulture.

ZKUU Sveta Nedelja (osnovana 2005.g.) danas okuplja 15 udruga članica – folklornih društava, pjevačkih zborova i vokalnih sastava, plesnih i mažoretskih klubova, povijesnih postrojbi te zavičajnih i tradicijskih udruga. ZKUU i njene članice, okupljaju

600-injak članova, velikim dijelom djece i mladih te organiziraju godišnje do pedesetak priredbi na području grada (folklornih susreta i smotri, koncerata, plesnih priredbi, izložbi, prigodnih svečanosti za pojedine svetkovine i dr.). Udruge članice ZKUU redovito sudjeluju u svim priredbama od značaja za grad te predstavljaju grad i svetonedeljsku kulturnu scenu na različitim manifestacijama u zemlji i inozemstvu, sudjeluju na županijskim i državnim smotrama kulturno-umjetničkog amaterizma i sl.

Ogranak Matice hrvatske u Svetoj Nedelji (osnovan 2012.g.) usmjeren je na promociju i razvoj klasične glazbe, likovne umjetnosti te knjižničarske djelatnosti i izdavaštva (kao osnovnog stupa djelovanja Matice hrvatske). Ogranak organizira niz koncerata klasične glazbe, likovnu koloniju, večeri poezije, predavanja i predstavljanja književnika i njihovih dijela.

2.3. KULTURNE PRIREDBE

Od značajnijih kulturnih manifestacija u gradu svakako treba izdvojiti Svetonedeljsko kulturno ljeto, koje zajednički organiziraju ZKUU i Ogranak Matice hrvatske u suradnji s Turističkom zajednicom Grada Svete Nedelje (dalje: TZ) i drugim udrugama. Manifestacija je zamišljena kao niz kulturnih priredbi u razdoblju od svibnja do rujna, a uključuje susret klapa, festival poezije i tamburašku večer.

Također, u veća kulturna događanja pripada i festival „Dragi naš kaj“, gastro-etno prezentacija seoskog i tradicijskog načina života, pučkih igara i sl. u organizaciji udruge Dragi naš kaj uz suradnju s drugim lokalnim udrugama.

U organizaciji Matice hrvatske održavaju se redovito ciklusi klasične glazbe, književna predstavljanja i predavanja te povremene izložbe. Povremeno se organiziraju i izložbe likovnih dijela lokalnih umjetnika, no uslijed nedostatka adekvatnog izložbeno-galerijskog prostora, radi se malom broju ovakvih događanja. Od većih izložbenih manifestacija izdvaja se tek izložba fotografija Fotooko u organizaciji Fotokluba Klik.

Ostale priredbe organiziraju se većinom u povodu značajnih vjerskih blagdana (Uskrs, Sv. Andrija, Sv. Nikola, Sv. Lucija, Božić, Tri kralja), gradskih obljetnica (Dan grada), pučkih svetkovina (Martinje, Vincekovo, Fašnik). Neizostavni dio su i smotre folklora - pored one „službene“ gradske smotre u organizaciji ZKUU, folklorna društva organiziraju niz folklornih susreta i pučkih veselja.

Međutim, iz presjeka navedenih manifestacija, razvidno je da se većina temelji na tradicijskoj, pučkoj kulturi uz tek povremene izlete u druge oblike umjetnosti i kulture općenito. Osnovna značajka većine takvih manifestacija je njihova usitnjenost i nepovezanost uz česta preklapanja u terminima.

2.4. INFRASTRUKTURA

Infrastruktura potrebna za provođenje kulturnih djelatnosti je slabo razvijena. U gradu ne postoji adekvatan prostor za izvođenje glazbenih i scenskih priredbi kao niti prostor za održavanje likovnih i drugih izložbi i projekata.

Većina djelatnosti kulturno-umjetničkih udruga usmjerena je na lokalne društvene domove, koji su u najvećem dijelu premali i neprikladni za ozbiljnije programe (nedostatak pozornice, odgovarajuće rasvjete, prostora za presvlačenje izvođača, garderobe za publiku i sl.). Jedini prostor koji djelomično ispunjava zahtjeve za održavanje takvih manifestacija (pozornica, rasvjeta) je društveni dom u Strmcu, koji je zbog toga često popunjen u terminima vikendom. Međutim, niti predmetni prostor nije projektiran da zadovolji zahtjeve današnje glazbeno-scenske produkcije. Drugi veći društveni dom na području grada, onaj u Maloj Gorici, iako najmlađi po gradnji, u potpunosti je neprilagođen za održavanje ozbiljnijih programa. Ostali, manji društveni domovi, koriste se većinom za manja, mjesna događanja i priredbe.

Slijedom gore navedenog, kulturne udruge često nastoje svoje priredbe organizirati u prostorima crkava i kapelica na području grada. Tako se u prostorima triju župnih crkva na području grada – one Presvetog Trojstva, Bl. Alojzija Stepinca i Uzvišenja sv. Križa te pripadajućih kapela, povremeno, najčešće vezano za crkvene svetkovine i blagdane, održavaju prigodni koncerti. Crkveni prostori su redovito i mjesto ugošćavanja značajnijih imena klasične glazbe.

U posljednje vrijeme, za kulturne priredbe je otvoren i prostor dvorca obitelji Erdödy u Kerestincu. Međutim, s obzirom da se radi o zdanju koje iziskuje temeljitu obnovu, korištenje ovog prostora je ograničeno isključivo za ljetne mjesece kada se može koristiti prostor unutrašnjeg dvorišta dvorca, tzv. podrum dvorca te nekoliko dodatnih prostorija u prizemlju.

U gradu ne postoji galerijski ili sličan izložbeni prostor. Povremene izložbe se stoga održavaju u prostorima gradske vijećnice ili pojedinih društvenih domova (koji nisu primjereni niti za ovu namjenu).

Zbog velikog broja kulturnih udruga, ali i zahtjeva iz drugih sfera društvenog života (šport, rekreacija, okupljanje pojedinih populacijskih skupina i sl.) postojeći kapaciteti su često nedostatni za svakodnevno djelovanje udruga u kulturi (nedostatak prostora ili termina u pojedinim domovima, preklapanje događanja i sl.). Navedena situacija ipak je djelomično olakšana otvaranjem nove multifunkcionalne sportske dvorane uz područnu školu Rakitje.

2.5. KULTURNO-POVIJESNI SPOMENICI

Povijesni razvoj današnjeg područja grada utjecao je i na razvoj relativno bogate spomeničke baštine.

Tako na području grada nalazimo arheološke ostatke starorimske kulture, no najznačajniji primjerci spomeničke baštine svakako su kulturno-povijesni spomenici iz razdoblja renesanse i baroka.

Dvorac obitelji Erdödy u Kerestincu spomenik je kulture 1. kategorije. Ovaj renesansno – barokni kaštel sagradila je grofovska obitelj Erdödy, koja je bila vlasnik Okičkoga vlastelinstva do 1860. godine. Radovi na izgradnji su počeli 1565. godine, a dvorac je

kroz stoljeća više puta obnavljan, kao što je uređivan i okoliš dvorca. Veći građevinski zahvati obavljani su početkom 20. stoljeća, kada su se nastojale popraviti posljedice potresa 1880. godine. Tada su srušene dvije cilindrične kule, koje se nikad više nisu obnovile. Tako početkom 20. stoljeća kerestinečki dvorac dobiva današnje gabarite. Dvorac Erdödy u Kerestincu jednokatna je renesansno-barokna građevina pravokutnoga tlocrta, s dvije cilindrične kule na kutovima. S dvorišne su strane otvoreni arkadni hodnici, na koje se ulazi trokrakim kamenim stubištem. Sačuvana je prvotna prostorna struktura unutar kaštela – prostorije u nizu u prizemlju i na katu otvoreni boltani hodnik. Većina prostorija na obje etaže, pa i u kulama, zasvođena je bačvastim svodovima sa susvodnicama.

Od sakralnih zdanja najvažnija je svakako župna crkva Presvetoga Trojstva. Župa Presvetog Trojstva u Svetoj Nedelji (S. Trinitas, Nedelschak, Nedelci) spominje se po prvi puta 1501.g. u vrijeme kada je postojala kameno-drvena gotička mala crkva, kojoj je 1608. prigradena kapela Sv. Petra. Tek u 18. stoljeću sagrađena je na toj lokaciji današnja barokna crkva Presvetoga Trojstva. Najveći dio radova izveden je od 1740. do 1745. te od 1770. do 1775., da bi svečanost blagoslova bila izvršena 14. srpnja 1776. godine (crkvu je nadgradio i župnik Mihovil Šilobod Bolšić 1783.g.). U blizini župne crkve sagrađen je 1793.g. barokni gostinjac.

Kapela Sv. Roka sagrađena je u Svetoj Nedelji već između 1650. i 1688., a današnji oblik i veličinu dobila je 1748. godine. Na brijegu iznad Male Gorice postojala je već u 17. stoljeću (1650.) drvena kapela Sv. Marije Magdalene. Zidana barokna kapela tu je sagrađena 1768. godine. I kapela (vjerojatno drvena) Sv. Andrije u Novakima spominje se već 1652., a zidana kapelica nastala je tek u 19. stoljeću.

Uz župnu crkvu Presvetog Trojstva, značajan je i gostinjac - Crkvenjak izgrađen 1794. godine, s arhitektonskim obilježjima iz kasnoga baroka. To je jednokatni objekt pravokutnoga tlocrta, natkriven dvostrešnim krovom. Prizemlje je građeno od kamena, a kat je drven. Baroknu sliku daju mu osobito otvorene boltane arkade u prizemlju. Na katu je natkriveni dvostrani otvoreni ganjčec, a komunikaciju s prizemljem čine otvorene natkrivene drvene stepenice.

Također su značajni i kurija župnog dvora (1889.), kurija obitelji Türok u Rakitju (iz 19.st.), te kurija Gluck – Hafner u Brezju.

Osim sakralnih objekata koju su zadržali svoju osnovnu funkciju, preostali navedeni kulturno-povijesni spomenici nisu (ili su rijetko) u funkciji kulture i kulturne ponude. Tako je za potrebe kulturnih priredbi tek nedavno otvoren prostor dvorca Erdödy u Kerestincu, dok su prostori gostinjske kurije u Rakitju i Brezju nedostupni za javnost.

Osim ovih materijalnih spomenika kulturne baštine, zaštićenim nematerijalnim kulturnim blagom proglašen je Svetonedljski kraluš, kao dio svetonedljske narodne nošnje.

3. SWOT ANALIZA

Snage	Slabosti
<ul style="list-style-type: none"> -veliki broj aktivnih i nadarenih umjetnika -velik broj kulturno-umjetničkih udruga -očuvanost i zaštita tradicijske, povijesne i spomeničke i nematerijalne kulturne baštine -održavanje brojnih kulturnih događanja -iznimno dobra posjećenost kulturnih događanja -koncentracija velikog broja kulturnih događanja na maloj udaljenosti -inicijative revitalizacije kulturne baštine -zadovoljavajuća financijska potpora -dostupnost umjetničkog obrazovanja 	<ul style="list-style-type: none"> -nedovoljna kulturna infrastruktura -nedostatak umjetničkih škola -nedostatak ustanova u kulturi -osrednjost u kulturnoj produkciji na području grada i županije -nedovoljna povezanost s Ministarstvom kulture, županijom i susjednim gradovima -nedovoljna koordinacija i povezanost unutar grada radi stvaranja zajedničke kulturne i turističke ponude -nerazvijenost pojedinih kulturnih djelatnosti -nedovoljno povezivanje škola s umjetničkom djelatnošću -nedovoljna promocija umjetničkog rada i kulture -nedovoljna povezanost spomeničke baštine i kulturnog turizma -ne upravlja se kulturnim razvojem, on se događa -nedovoljna povezanost, umreženost i suradnja unutar kulturnog sektora -usitnjenost, nepovezanost i preklapanje događanja -nedostaju privatna ulaganja u kulturu -kultura je podređena gospodarskim, sportskim i dr. događanjima -nedovoljna diverzifikacija kulturne ponude (pretežu sadržaji tradicijske kulture) -loša povezanost javnim prijevozom
Prilike	Prijetnje
<ul style="list-style-type: none"> -uređenje postojećih te izgradnja novih objekata namijenjenih kulturi -izgradnja centra za izvrsnost -izgradnja športske dvorane -uređenje dvorca Erdödy u Kerestincu i gostinjsca u Svetoj Nedelji -mogućnost povezivanje s većim produkcijskim kućama -blizina Zagreba i Samobora, kao potencijalnih „tržišta“ za kulturu i jačanje kulturnog turizma 	<ul style="list-style-type: none"> -nedostatak sredstava za zaštitu pojedinih kulturno-povijesnih spomenika -nedostatak stručnog kadra za zaštitu spomeničke baštine -promjena zakonske regulative u svezi financiranja kulture -nezainteresiranost turističkog sektora za kulturu -promjena zakonske regulative -isprepletanje različitih oblika turizma na štetu kulture

	<ul style="list-style-type: none">-uvjetovanje suradnje od strane crkvenih vlasti-velik broj udruga na malom prostoru prijeti međusobnim „gušenjem“-nezainteresiranost mladih generacija za pojedine aspekte ili kulturu općenito
--	---

4. MISIJA, VIZIJA I CILJEVI

Vizija - Grad Sveta Nedelja kao dinamičan i otvoren grad kulture i tradicije, koji je dostupan, atraktivan i ugodan za svoje građane, turiste i buduće generacije. To je grad ugodnog, privlačnog i kreativnog načina života i radnog okruženja, dobro očuvane kulturne baštine, kao i sveprisutne brige za razvoj kulturnog djelovanja i kulturne ponude.

Misija – Grad Sveta Nedelja usmjeren na očuvanje svoje tradicijske i kulturne baštine, ali i razvoj novih kulturnih izričaja te poboljšanja svojih kulturnih kapaciteta.

Kao glavni strateški ciljevi razvoja kulture u Gradu Svetoj Nedelji definiraju se:

1. očuvanje materijalne i nematerijalne kulturne baštine Svete Nedelje
2. poticanje razvoja različitih oblika kulturnog djelovanja
3. poticanje uključivanja građana u kulturne organizacije, udruge i projekte
4. reorganizacija i jačanje postojećih te osnivanje novih organizacija u kulturi
5. jačanje materijalnih i personalnih kapaciteta te suradnje radi provođenja kulturnih programa i projekata
6. financijska održivost programa i projekata u kulturi
7. poboljšanje kulturne infrastrukture
8. jačanje kulturnog turizma i promocija Svete Nedelje kao kulturne destinacije.

Glavni strateški ciljevi, ostvarivati će se kroz posebne strateške ciljeve definirane kroz pojedine aspekte kulturnog djelovanja.

4.1. USTANOVE I UDRUGE U KULTURI

Poseban strateški cilj 1. – Reorganizacija i jačanje institucionalnog djelovanja u kulturi

- 1.1. Uspostava gradskog tijela (odsjeka) ili ustanove za kulturu
- 1.2. Osnivanje kulturnih i obrazovnih ustanova
- 1.3. Poticanje suradnje između pojedinaca, udruga i organizacija radi provođenja programa i projekata u kulturi.

U predstojećem razdoblju, kao jedan od glavnih ciljeva, nameće se uspostava gradskog tijela ili ustanove za kulturu. Slijedom navedenog, reorganizirati će se Zajednica kulturno-umjetničkih udruga Grada Svete Nedelje u Kulturnu zajednicu Grada Svete Nedelje, koja će obuhvatiti sve udruge i kulturne djelatnike s područja grada. Ojačati će se njeni personalni, materijalni i drugi resursi, a sve u cilju provođenja kulturne politike Grada Svete Nedelje te procesa vezanih uz financijsku i drugu potporu kulturnim djelatnicima i udrugama. Ojačati će se i kapaciteti za promociju kulturnih djelatnosti putem mrežnih stranica, oglašavanjem putem društvenih mreža, boljim kontaktom s medijima na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini te jačanjem suradnje s Turističkom zajednicom Grada Svete Nedelje i turističkim sektorom općenito.

Udruge u kulturi poticati će se na kvalitativne iskorake i inovativni pristup u razvoju kulturnih izričaja, kao i na jačanje administrativnih i drugih kapaciteta u skladu sa suvremenim zahtjevima. Podupirati će se programi i projekti udruga usmjereni na očuvanje, promociju i prezentaciju kulturne baštine Svete Nedelje te kulture općenito.

Također, poticati će se bolja suradnja između udruga i TZ-a radi boljeg planiranja i povezivanja kulturnih priredbi u smislene cjeline te stvaranja kulturnih „brandova“.

Ogranak Matice Hrvatske u Svetoj Nedelji, a s obzirom na povijesni i kulturni značaj te ustrojstvo Matice hrvatske, zadržati će određeni stupanj autonomije te djelovati kao pridruženi član Kulturne zajednice.

Razmotriti će se osnivanje gradskog muzeja, kao muzeja lokalne povijesti, tradicije i kulture, ali i doma umjetničke zbirke „Bauer“. U skladu s politikama razvoja kulture i obrazovanja na nacionalnom i regionalnom nivou te mogućnostima na razini grada, razmotriti će se osnivanje glazbene škole i/ili centra za kulturu kako bi se povećala pristupačnost kulturnom obrazovanju i kulturnim programima.

Grad će poticati suradnju ustanova i udruga u kulturi s obrazovnim, vjerskim i drugim institucijama s područja grada i županije, kao i suradnju s drugim institucijama i organizacijama u Republici Hrvatskoj. U razvoju kulturnih kapaciteta grada svakako će se poticati suradnja s drugim osobama javnog prava, javnim organizacijama, poslovnim sektorom te privatnim inicijativama i udrugama građana.

Također, poticati će se i prekogranična suradnja s institucijama i organizacijama u području kulture u državama članicama Europske unije, ali i trećim državama. U svrhu provođenja programa i projekata prekogranične suradnje, ali i programa i projekata od interesa za lokalnu zajednicu, poticati će se ustanove i udruge na prijavljivanje takvih programa i projekata za financiranje iz fondova Europske unije i drugih dostupnih izvora financiranja te se za isto osigurati tehnička i druga podrška.

4.2. FINANCIRANJE

Poseban strateški cilj 2. – Usklađenje postupka financiranja sa zakonodavnim okvirom

- 2.1. Uvođenje novih postupaka i uspostava jasnih kriterija financiranja programa i projekata u kulturi
- 2.2. Utvrđivanje prioriteta za financiranje

Grad će financijski podupirati programe i projekte u kulturi, u skladu s proračunskim i drugim financijskim mogućnostima te materijalnim kapacitetima.

Izvršena izdvajanja za redovnu djelatnost ZKUU i drugih udruga iz područja kulture od 2010. do 2014. godine iz gradskog proračuna:

Godina	Opći prihodi	Rashodi za kulturu	%
2010	46.408.753,46 kn	590.835,00	1,27
2011	45.165.284,77 kn	578.725,00	1,28
2012	49.274.043,42 kn	592.475,00	1,20
2013	49.715.086,02 kn	908.465,12	1,83
2014	65.518.972,31 kn	968.906,15	1,48

Planirane donacije za Zajednicu KUU i ostale udruge u 2015. godini iznose 1.432.700 kn, a planirani iznos općih prihoda 57.042.116 kn, relativno 2,51 %.

Svi procesi, a posebice utvrđivanje kriterija i postupaka za dodjelu financijskih sredstava, temeljit će se na pozitivnim propisima i načelima transparentnosti, ravnopravnosti, sprječavanja sukoba interesa te onemogućavanju bilo kakvih oblika korupcije. Urediti će se postupci i mehanizmi financijskog izvješćivanja i evaluacije provedenih programa i projekata u skladu s pozitivnim propisima.

Dodjela sredstava provoditi će se na temelju javnog natječaja u skladu s propisima koji uređuju financiranje neprofitnih organizacija te na temelju ugovora sa korisnicima sredstava.

Grad će u prvom redu financijski podupirati programe i projekte udruga i pojedinaca s područja Grada. Programi i projekti drugih udruga podupirati će u slučajevima postojanja partnerstva s svetonedeljskim udrugama ili u slučajevima kada su predloženi programi i projekti od iznimnog interesa za Grad.

Za udruge s područja Grada može se prilikom utvrđivanja kriterija i pravila natječaja za dodjelu sredstava predvidjeti mogućnost dodijeljivanja institucionalne potpore, pored prijavljenih programa i projekata.

Prioritet pri dodjeli sredstava imati će programi i projekti usmjereni na odgoj i okupljanje djece i mladih, očuvanje svetonedeljske kulturne baštine i promociju Grada. Također, voditi će se računa i o raznolikosti kulturnih izričaja, kao i dostupnosti programa i projekata stanovništvu Grada.

ZKUU će biti nositelj navedenih procesa počevši od fiskalne godine 2016., uz potporu gradskih tijela. Prilikom reorganizacije ZKUU uzeti će se u obzir potreba jačanja kapaciteta te ustanove/tijela za provođenje navedenih procesa.

4.3. KULTURNE PRIREDBE

Poseban strateški cilj 3. – Poboljšanje kulturne ponude

- 3.1. Jačanje i daljnji razvoj postojećih kulturnih priredbi
- 3.2. Usmjeravanje i povezivanje pojedinih priredbi u smislenu cjelinu
- 3.3. Približavanje umjetnosti i kulture građanima Svete Nedelje
- 3.4. Jačanje kulturnog turizma

Organiziranjem kulturnih priredbi i događanja na području Grada, nastojati će se ostvariti dva posebna cilja – približavanje kulture građanima Svete Nedelje te privlačenje posjetitelja u Svetu Nedelju (kulturni turizam).

U tom smislu, nužno će biti potrebno ojačati postojeće priredbe, poput festivala „Dragi naš kaj“ te Svetonedeljskog kulturnog ljeta. Posebno se u pogledu Svetonedeljskog kulturnog ljeta nameće potreba jačanja takve manifestacije, odnosno njenih sastavnica (večer poezije, klapskog pjevanja, tamburaša...), osmišljavanja i uključivanja dodatnih sadržaja te njenog „brendiranja“ i bolje promidžbe. Poticati će se osmišljavanje i

organizacija kulturno-povijesnih manifestacija vezanih uz povijesne događaje ili kulturno-povijesne spomenike na području grada, kao znamenite osobe iz gradske povijesti. Osmisliti će se i mogućnosti uključivanja u kulturne projekte na nacionalnoj, europskoj i svjetskoj razini poput Noći muzeja, Noći kazališta, Dana plesa i sl.

Podupirati će se programi i projekti usmjereni na organizaciju priredaba klasične umjetnosti i kulture (koncerti klasične glazbe, izložbe, književne promocije i sl.) te u tom smislu poticati i suradnja s glazbenim i drugim umjetničkim školama.

Grad će nastaviti poticati i organiziranje kulturnih priredbi folklornog tipa, odnosno smotri izvornog, koreografiranog i dječjeg folklora te drugih susreta folklornih i glazbenih društava, a sve u cilju promocije svetonedeljskog folklora ali i upoznavanja građana Svete Nedelje s kulturom i običajima drugih krajeva Hrvatske te inozemstva.

4.4. TRADICIJSKA KULTURA

Poseban strateški cilj 4. – Očuvanje tradicijske baštine

- 4.1. Očuvanje izvornog svetonedeljskog folklora i nematerijalne baštine
- 4.2. Očuvanje hrvatske folklorne baštine
- 4.3. Očuvanje pučkih tradicijskih običaja

Grad će podupirati programe i projekte očuvanja i promocije lokalne pučke tradicije i kulture, kao i tradicijske baštine drugih krajeva Hrvatske.

U prvom redu, poticati će se očuvanje izvornog svetonedeljskog folklora i nematerijalne baštine, narodnih pjesama, plesova, običaja i ruketvorina te njihova prezentacija na smotrama, izložbama i drugim događanjima u Hrvatskoj i inozemstvu. Također, osobita pažnja posvetiti će se očuvanju svetonedeljske narodne nošnje.

Očuvanje hrvatske tradicijske baštine i kulture podupirati će se u svrhu očuvanja i približavanja građanima Svete Nedelje folklora, odnosno pjesama, plesova i običaja drugih krajeva Hrvatske, kao i kulture hrvatske manjine u drugim državama. U tom smislu poticati će se uvijekbavanje glazbenih i scenskih prikaza folklora drugih krajeva u svetonedeljskim kulturno-umjetničkim društvima, a posebice u gradskom folklornom ansamblu.

Radi bolje prezentacije svetonedeljskog folklora, ali i općenito hrvatske tradicijske kulture i baštine, osnovati će se gradski folklorni ansambl kao zasebna udruga te se opremiti s materijalnim i drugim sredstvima potrebnim za djelovanje takvog ansambla. U sklopu ansambla osnovati će se i djelovati gradski tamburaški orkestar, kao reprezentativni gradski orkestar, a koji će djelovati i za potrebe nastupa folklornog ansambla.

Grad i lokalna zajednica podupirati će omasovljenje članstva i povećanje kvalitete rada postojećih kulturno-umjetničkih društava koje njeguju folklorno-scenski izričaj.

Osim folklora u užem smislu, Grad će podupirati i rad zavičajnih i tradicijskih udruga (očuvanje običaja i kulture određenoga kraja ili regije, očuvanje tradicijskih običaja

poput kuburaškog pucanja i sl.). Posebnu kategoriju u zaštiti i očuvanju hrvatske vojne tradicije pružati će se kroz potporu gradske povijesne postrojbe.

4.5. GLAZBENA KULTURA

Poseban strateški cilj 5. – Očuvanje i razvoj glazbene kulture

- 5.1. Dostupnost i poticanje glazbenog obrazovanja
- 5.2. Razvoj kulturno-umjetničkog amaterizma na području glazbene umjetnosti

Osnovni cilj u odnosu na ovaj oblik kulturne djelatnosti je omogućavanje razvoja velikog broja glazbenih talenata među djecom i mladima, olakšavanjem pristupa glazbenom obrazovanju i poticanjem na njihovo djelovanje u lokalnoj sredini.

U tom smislu razmotriti će se na razini Grada mogućnosti za osnivanje glazbene škole kao i potaknuti povećanje kvalitete rada udruga koje se bave glazbenom kulturom. Nastojati će se povećati suradnja sa glazbenim i drugim odgojnim ustanovama u susjednim gradovima, u svrhu veće promocije mladih glazbenika s područja Grada.

Poticat će se glazbeno obrazovanje djece i mladih, bilo kroz obrazovne institucije ili kroz kulturno-umjetnički amaterizam. Grad će podupirati programe i projekte kulturno-umjetničkih udruga usmjerene na upoznavanje djece s glazbenom kulturom kroz dječje pjevačke zborove, sviračke sastave i orkestre, kao i institucionalnog glazbenog obrazovanja mladih i njihovog djelovanja kroz kulturno-umjetnički amaterizam.

Također, podupirati će se programi i projekti usmjereni na okupljanje i djelovanje odraslih svirača i pjevača kroz kulturno-umjetnički amaterizam.

Grad će podržati inicijative za osnivanje glazbenih orkestara i sastava –poput ranije spomenutog tamburaškog orkestra (u sklopu Gradskog folklornog ansambla) te drugih puhačkih, komornih i sličnih orkestara i sastava. Grad će posebno podupirati orkestre i sastave reprezentativnog karaktera, kao orkestre i sastave od posebnog interesa za Grad.

4.6. LIKOVNA UMJETNOST TE MUZEJSKO-GALERIJSKA I FOTO DJELATNOST

Poseban strateški cilj 6. – Razvoj vizualnih umjetnosti

- 6.1. Poticanje kreativnosti djece i mladih
- 6.2. Potpora lokalnim umjetnicima
- 6.3. Razvoj muzejsko-galerijske i izložbene djelatnosti

Grad će podupirati projekte vezane uz vizualnu kulturu, poput različitih likovnih i kreativnih tečajeva, radionica, likovnih kolonija, likovnih i fotografskih izložbi i sl. Osobito će se poticati likovno djelovanje kroz obrazovne institucije, odnosno suradnja udruga s obrazovnim institucijama.

Grad će podupirati i projekte prezentacije likovnih i umjetničkih dijela lokalnih autora te njihove promocije izvan lokalne sredine.

U predstojećem planskom razdoblju razmotriti će se financijske, prostorne i druge mogućnosti radi prilagodbe postojećih objekata za održavanje umjetničkih izložbi (likovna umjetnost, kiparstvo, fotografija i sl.). Prilikom planiranja izgradnje novih objekata, posebice onih multifunkcionalnih, uzeti će se u obzir zahtjevi uređenja izložbeno-galerijskih prostorija.

U skladu s prostornim planovima i propisima o uređenju prostora, zaštiti okoliša, restauratorsko-konzervatorskim zahtjevima te prostornim mogućnostima, Grad će pružiti podršku radi postavljanja privremenih ili trajnih umjetničkih instalacija te interpolacija u prostor.

U muzejskoj djelatnosti razmotriti će se mogućnost smještaja umjetničke zbirke „Bauer“, kao i osnivanje gradskog muzeja. U sklopu navedene djelatnosti podupirati će se projekti i programi udruga usmjereni na očuvanje i prezentaciju starina i druge kulturne baštine svetonedeljskog kraja.

4.7. KAZALIŠNA, SCENSKA I PLESNA UMJETNOST

Poseban strateški cilj 7. – Razvoj scenskih i plesnih umjetnosti

- 6.1. Poticanje plesne i scenske umjetnosti djece i mladih
- 6.2. Približavanje kazališne umjetnosti

Podupirati će se programi i projekti udruga usmjereni na plesnu i scensku djelatnost, s posebnim naglaskom na programe i projekte namijenjene djeci i mladima.

U svrhu promocije kazališne umjetnosti, Grad će pružiti podršku u vidu omogućavanja korištenja gradskih prostora za potrebe održavanja programa profesionalnih kazališnih grupa i amaterskih družina, a u svrhu približavanja kazališne umjetnosti građanima Svete Nedelje.

Podupirati će se rad lokalnih udruga u programima ili projektima amaterskog kazališta, kao i partnerstvo lokalnih udruga s drugim amaterskim kazalištima i kazališnim družinama.

4.8. KNJIŽEVNOST I KNJIŽNIČARSKA DJELATNOST

Poseban strateški cilj 8. – Promicanje književnosti i kulture čitanja

- 8.1. Poticanje knjižničarske djelatnosti
- 8.2. Poticanje i potpora lokalnim autorima

Književna umjetnost će se podupirati kroz izdavaštvo, u prvom redu književnih dijela lokalnih autora, ali i književnih izdanja od interesa za Grad.

Također, Grad će podupirati knjižničarsku djelatnost u obrazovnim institucijama na području Grada i poticati projekte promocije književnih dijela i njihovih autora te kulture čitanja općenito.

4.9. SPOMENIČKA BAŠTINA

Poseban strateški cilj 9. – Očuvanje spomeničke baštine

- 9.1. Očuvanje i obnova kulturno-povijesnih spomenika
- 9.2. Kulturno-povijesni spomenici u funkciji kulture i kulturnog turizma

Kulturno-povijesni spomenici staviti će se, u mjeri u kojoj je to moguće, u funkciju za potrebe kulture, odnosno kao mjesta održavanja kulturnih priredbi.

Spomenička baština će se održavati i obnavljati u skladu s financijskim mogućnostima Grada te restauratorsko-konzervatorskim zahtjevima, sve uz suradnji sa stručnim, državnim, županijskim i vjerskim institucijama.

Za pojedine objekte pod upravom Grada, razmotriti će se uspostavljanje koncesije ili javno-privatnog partnerstva s privatnim ulagačima, drugim institucijama ili civilnim organizacijama. Pri navedenom, osigurati će se zaštita interesa Grada kako bi takvi objekti bili u određenoj mjeri dostupni gradskim tijelima i ustanovama te udrugama u kulturi za provođenje kulturnih programa i projekata, odnosno održavanje kulturnih priredbi.

Grad će nastaviti ulaganja u dvorac obitelji Erdödy u Kerestincu radi sprječavanja daljnjeg propadanja te poduzeti mjere obnove u skladu s proračunskim mogućnostima. Razmotriti će se mogućnost te potom predvidjeti sredstva za uređenje Gostinjska – Crkvenjaka za potrebe prostora gradskog muzeja.

4.10. INFRASTRUKTURA

Poseban strateški cilj 10. – Pобољшanje kulturne infrastrukture

- 10.1. Obnova i dogradnja postojećih kapaciteta
- 10.2. Izgradnja novih objekata

Grad će u narednom planskom razdoblju, u skladu s financijskim mogućnostima, restauratorsko-konzervatorskim zahtjevima i pozitivnim propisima općenito, planirati obnovu, dogradnju i uređenje postojeće infrastrukture te izgradnju ili nabavu novih objekata primjerenih za održavanje kulturnih priredbi.

Prilikom planiranja financiranja obnove, izgradnje ili nabave objekata kulturne infrastrukture, uzeti će se u obzir mogućnosti financiranja takvih projekata iz raspoloživih europskih i drugih fondova, privlačenja privatnog kapitala te partnerstva sa drugim institucijama kao i udrugama u kulturi.

U pogledu postojećih objekata, isti će se nastojati urediti na način da se osiguraju uvjeti za održavanje ozbiljnijih kulturno-umjetničkih priredbi, sukladno potrebama i

možnostima Grada. Isti kriteriji će se razumijevati i prilikom planiranja izgradnje ili nabave novih objekata.

Prilikom obnove postojećih objekata, kao i izgradnje ili nabave novih objekata kulturne infrastrukture, voditi će se računa o decentralizaciji kulturne infrastrukture, odnosno, koliko je to moguće, relativno ravnomjernoj zastupljenosti takvih objekata na cijelom području Grada. Također, voditi će se računa o multifunkcionalnosti pojedinih prostora.

Razmotriti će se i planirati izgradnja višenamjenskog objekta s mogućnošću održavanja multimedijских sadržaja (koncerata, kazališnih predstava, kulturno-umjetničkih priredbi, izložaba, postavljanja umjetničkih instalacija, prezentacija i sl.).